

פרשת אמור

כי אם לשארו הקרוב אליו לאמו ולאביו וגו' (כא, ב)

תניא בתורת כהנים (אמור א, ה-ו) "שארו" זו אשתו דכתיב (לעיל יח, יב) "שאר אביך היא", "הקרוב" למעט ארוסה שעדיין לא נתקרבה, "אליו" למעט הגרושה שכבר אינה קרוב אליו אלא שנותרה, יאמר "לאמו" מה תלמוד לומר "לאביו", מה אמו שהיא מתחללת הרי הוא מטמא לה אביו שאינו מתחלל אינו דין שיטמא לו, אילו כן הייתי אומר מה אמו בידוע אף אביו בידוע, אביו חזקה מנין תלמוד לומר "ולאביו".

והקשו חכמי לוניל לרי"ץ דעדיין תקשי ל"ל "לאביו" הרי אפשר ללמוד מק"ו מאמו, שמא תאמר אולי אין אביו ידוע כאביו הרי ממה נפשך יוכל ליטמא לו, אם אכן הוא אביו הרי מיטמא לאביו, ואם אינו אביו נמצא שהוא ממזר ובלאו הכי אינו ראוי לכהונה.

ואפשר ליישב שבא הכתוב כאן לשני דברים, להתיר טומאה בקרובים אף שנאסר ברחוקים ועוד להכריחו עד שאם לא ירצה ליטמא מטמאין אותו בעל כורחו, וכמו שנאמר "לה יטמא" ואמרו בתורת כהנים שם שזו מצוה שמוטלת על כל כהן ליטמא למתים שהותרו לו כמו שמצינו בגמרא (זבחים ק, א) גבי יוסף הכהן שמתה אשתו בערב פסח ולא רצה ליטמא לה ודחפוהו חכמים וטמאוהו בעל כורחו, הרי שעל כל הקרובים האמורים בענין הוא חייב ליטמא, ולא רק לאחותו שבה נאמר "לה יטמא".

לפ"ז מבואר שפיר שכן אילו הייתי דן טומאת אביו בדרך "ממה נפשך", לא היינו יכולים להכריחו ליטמא בעל כרחו לאביו דשמא אינו אביו, ואיך נבטל מצות פסח במועדו וכיו"ב על סמך הספק, לכן קמ"ל קרא שפיר "ולאביו" דמיטמא לו מ"מ.

מקור: אור החיים